Reactie van college van bestuur op de adviezen met betrekking tot duurzame samenwerkingen
V3 – 1 juli 2026

Aanleiding
Met een steeds sterkere oriëntatie van kennisinstellingen op de complexe ecologische en sociale uitdagingen van deze tijd, groeit de vraag hoe deze rol zorgvuldig en geloofwaardig in te vullen. De afgelopen jaren hebben studenten en medewerkers, onder andere op onze eigen universiteit, dringende oproepen gedaan om als instituut verantwoordelijkheid en stelling te nemen als maatschappelijk georiënteerde kennisinstelling. De brede discussie over verduurzaming heeft zich onder meer toegespitst op de banden van met de fossiele industrie in onderwijs en onderzoek. Deze signalen onderstrepen de betrokkenheid van onze brede gemeenschap bij duurzaamheidskwesties, en concreter de klimaatcrisis. Tegen deze achtergrond hebben de afgelopen jaren op onze universiteit meerdere open dialoogsessies over samenwerkingsverbanden plaatsgevonden, waarin de afweging tussen academische vrijheid, wetenschappelijke onafhankelijkheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal stond. In 2023 zijn er twee dialoogsessies georganiseerd over duurzame samenwerkingen. Een reeks begin 2025 had vooral onze internationale samenwerkingsverbanden als focus.

Het ligt in lijn met onze missie en ambitie tot maatschappelijke impact om onze externe samenwerkingen tegen het licht te houden. In 2024 kondigde onze toenmalige voorzitter in zijn nieuwjaarsrede de start aan van een werkgroep voor duurzame samenwerkingen, met als doel meer transparantie en kritische reflectie op onze relaties met externe partners. Dit sluit aan bij het landelijke beeld: de afgelopen jaren hebben meerdere universiteiten adviezen of richtlijnen gepubliceerd[1] over het aangaan van samenwerkingen met fossiele industrie.

Aanbevelingen Werkgroep Duurzame Samenwerkingen (mei 2024-januari 2026)
De Werkgroep Duurzame Samenwerkingen, samengesteld op basis van relevante expertises en perspectieven uit onze organisatie, kreeg de opdracht een advies voor beleid met betrekking tot duurzaamheid op te stellen, dat gebruikers kunnen raadplegen wanneer zij samenwerkingen met externe organisaties willen opzetten.
Dit advies, opgeleverd en besproken in januari 2026, bestond uit verschillende aanbevelingen die als samenhangend geheel beschreven worden. De aanbevelingen 1 tot met 4 zijn gericht op samenwerkingen op het gebied van onderzoek, aanbeveling 5 is gericht op samenwerkingen die het onderwijs raken. Mede omdat de Werkgroep niet op alle aanbevelingen lukte om unaniem en voltallig (een van de leden trok zich gedurende het proces terug) tot een oordeel te komen, heeft het college van bestuur de Adviescommissie Samenwerkingsverbanden verzocht tot advies over de aanbevelingen van de Werkgroep.

Reflectie Adviescommissie Samenwerkingsverbanden (maart-juni 2026)
Op 9 juni ontving het college van bestuur het definitieve advies van Adviescommissie Samenwerkingsverbanden[2] op de aanbevelingen van de Werkgroep Duurzame Samenwerkingen. De commissie reflecteert hierin, op basis van de uitgangspunten van het Afwegingskader voor internationale samenwerkingen, per uitgebrachte aanbeveling over de wenselijkheid en haalbaarheid ervan. Centraal in het advies staat de basisnotie dat academische vrijheid alleen beperkt mag worden door wettelijk verankerde kaders, te weten ernstige schendingen van mensenrechten of wetenschappelijke integriteit. Vanuit deze basis wijst de Adviescommissie het voorgestelde duurzaamheidscriterium af als uitsluitend kader, gelet op het in de ogen van de Adviescommissie te brede en daarmee niet goed te operationaliseren karakter. Zonder juridisch bindende regels zou dit criterium ruimte kunnen bieden aan willekeurige en politiek gemotiveerde beperkingen, hetgeen in het licht van de academische vrijheid voor de commissie niet acceptabel is. Verder adviseert de

[1] Zie onder meer https://mappingfossilties.org/ voor een overzicht hiervan.

[2] Op 3 oktober 2024 heeft het college van bestuur aan de Adviescommissie Samenwerkingsverbanden opdracht gegeven om de samenwerkingsverbanden van de Radboud universiteit te wegen, met aandacht voor internationale partnerinstellingen in conflictgebieden.

commissie de Radboud Universiteit, gegeven haar missie en visie, duurzaamheid blijvend te bevorderen. Bij het aangaan van samenwerkingen adviseert ze een 'proactieve, positieve houding en niet van een concept van duurzaamheid als uitsluitingsgrond van samenwerkingen'.

Hieronder volgt, gezien de aanbevelingen van de Werkgroep Duurzame Samenwerkingen en het advies daarover van de Adviescommissie, een nadere positionering en voornemen van het college van bestuur op het punt van samenwerkingen inzake duurzaamheid.

1. **Vanuit onze missie zetten wij in op een integrale aanpak van duurzaamheid**

Zowel aanbevelingen als advies bevestigen onze intentie om de inzet op duurzaamheid integraal en blijvend te ondersteunen. We onderkennen de constatering van de Adviescommissie dat onze missie en visie een beroep doen op onze verantwoordelijkheid om 'alles wat in onze macht ligt te ondernemen om duurzaamheid te bevorderen'. De afgelopen jaren hebben we duurzaamheid concreter verankerd in onze brede organisatie en dat zetten we in de voorliggende strategische periode voort. Het nieuwe duurzaamheidsbeleid neemt concrete doelstellingen op rondom duurzaamheid in bedrijfsvoering, onderwijs, onderzoek en impact en wordt momenteel aangevuld met een uitwerking die aansluit bij onze identiteit.
Zoals in het instellingsplan gesteld vinden we het belangrijk dat studenten en medewerkers duurzaamheid herkennen als vanzelfsprekend onderdeel en richtinggevend perspectief in hun studie, werk, academische vorming en omgeving. Dit betekent ook dat we vanuit het nieuwe duurzaamheidsbeleid, gevoed door onze missie en nieuwe strategie, meer en zichtbaarder willen samenwerken met partijen die dezelfde duurzaamheidsdoelen omarmen. Recente (regionale) samenwerkingen, zoals die met Alliander[3], passen in dit beeld.

2. **We bieden transparantie over onze onderzoekssamenwerkingen met bedrijven en organisaties**

We zetten, aansluitend op zowel aanbevelingen als advies, in op de transparantie en vindbaarheid van nieuwe en lopende samenwerkingen op het gebied van onderzoek. Dit doen we via Open Science, door onderzoeksdata en publicaties rondom maatschappelijke vraagstukken toegankelijk te maken, en door in samenwerking met andere universiteiten te rapporteren in lijn met de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Hiermee zorgen we ervoor dat onze maatschappelijke impact en partnerschappen helder worden verantwoord in onze strategische (jaar)rapportages.

3. **We kiezen een positieve, proactieve benadering voor duurzame onderzoekssamenwerkingen**

Academische vrijheid, zoals toegelicht door de Adviescommissie, is een groot goed en dient beschermd en waar nodig bevorderd te worden. Het college van bestuur herkent zich in de afweging van de Adviescommissie dat duurzaamheid als criterium of kader niet op gelijke voet staat met de door de Adviescommissie benoemde uitsluitingsgronden voor academische vrijheid. In die zin geldt voor duurzaamheid (of specifieker: samenwerking met de fossiele industrie) hetzelfde als voor onderzoekssamenwerkingen met andere industrieën van voor mens en/of milieu potentieel schadelijke producten: uitgaande van de persoonlijke verantwoordelijkheid voor wetenschappelijke keuzes, vergen dit soort samenwerkingen altijd om een grondige ethische afweging door onderzoekers, op basis van bestaande wetenschappelijke gedragscodes.[4]
In het algemeen hebben wetenschappelijke stafleden de vrijheid om zowel bepaalde onderzoekssamenwerkingen aan te gaan (*opt in*) als niet deel te nemen aan bepaalde onderzoekssamenwerkingen (*opt out*), uiteraard mits zij dergelijke keuzes goed kunnen verantwoorden. Gezien ons duurzaamheidsstandpunt willen we daarbij bevorderen dat iedere medewerker keuzes kan maken voor samenwerkingspartners die positief bijdragen aan de duurzaamheidstransitie.

[3] Zie https://www.ru.nl/over-ons/organisatie/partners-en-netwerken/alliander

[4] ALLEA, The European Code of Conduct for Research Integrity. Revised Edition 2023, DOI: 10.26356/ECOC; KNAW e.a., Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit, 2018.

4. We onderzoeken de mogelijkheden van een adviesfunctie

Bij dit alles willen we medewerkers helpen om verantwoorde keuzes te maken. We willen dialoog met, binnen en tussen faculteiten organiseren waarin verschillende perspectieven en criteria gewisseld kunnen worden. Ook samenwerkingen betreffende onderwijs worden daarin onderwerp van gesprek. Met andere universiteiten die op dit terrein beleid hebben gemaakt of daarmee bezig zijn willen we eveneens in gesprek blijven.

Daarbij gaan we in de komende periode zoeken naar een waardevolle en effectieve adviesfunctie die medewerkers kan ondersteunen bij afwegingen rondom externe onderzoekssamenwerkingen en duurzaamheid. In lijn met de reikwijdte van de aanbevelingen van de Werkgroep Duurzame Samenwerkingen lijkt het raadzaam om allereerst de brede interpretatie van duurzaamheid te beperken tot samenwerkingen met de fossiele sector en te richten op een werkvorm die begeleiding en niet-bindend advies biedt. Een proactieve reflectie op onze samenwerkingen kan vormkrijgen op basis van enerzijds onze missie en anderzijds landelijke ontwikkelingen in de samenwerking met fossiele partners. In het advies van de Werkgroep wordt, met oog op lerend vermogen als organisatie, voorkeur gegeven aan een Radboud-brede positionering. We gaan mogelijkheden verkennen en zullen daarbij afstemmen met huidige ontmoetingsplekken voor duurzaamheidskwesties (Radboud Centre for Sustainability Challenges) en de Adviescommissie Samenwerkingsverbanden.[5]

[5] Daarnaast zullen we wat betreft onderwijs het duurzaamheidsbeleid eveneens vanuit een positief vertrekpunt uitwerken, specifiek met betrekking tot de bevordering van duurzaamheidsgeletterdheid in onderwijs.